

รายงานผลการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตนครราชสีมา

*****

งานสวนป่าด้านขุนทด องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตนครราชสีมา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดกิจกรรม ค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สร้างฝายชะลอน้ำ) ในพื้นที่อนุรักษ์สวนป่าด้านขุนทด

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังค่านิยมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างเครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สามารถขยายผลและถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนได้ ณ บริเวณเขตพื้นที่โซนอนุรักษ์ สวนป่าด้านขุนทด ตำบลห้วยบง อำเภอด้านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

(1) ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

งานสวนป่าด้านขุนทด มุ่งเน้นการปลูกสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังค่านิยมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนและชุมชนโดยรอบ โดยได้จัดกิจกรรม "ค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สร้างฝายชะลอน้ำ)" ในพื้นที่อนุรักษ์สวนป่าด้านขุนทดเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สามารถขยายผลและถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

(2) สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2569 งานสวนป่าด้านขุนทด ได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกและภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจ ณ บริเวณเขตพื้นที่โซนอนุรักษ์ ของสวนป่าด้านขุนทด ต.ห้วยบง อ.ด้านขุนทด จ.นครราชสีมา โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวมทั้งสิ้นจำนวน 60 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้ :

- คณะครูและนักเรียน ของโรงเรียนโดยรอบสวนป่าด้านขุนทด
- คณะผู้นำชุมชนโดยรอบสวนป่าด้านขุนทด
- ราษฎรในพื้นที่โดยรอบสวนป่าด้านขุนทด

(3) ผลการดำเนินงานที่ได้จากการมีส่วนร่วม

จากการดำเนินกิจกรรมค่ายเยาวชนร่วมกับภาคประชาชนและสถานศึกษา มีผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

3.1 การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ : ราษฎรและชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนในพื้นที่โดยรอบสวนป่า ได้รับทราบและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ต่อชุมชนท้องถิ่น สวนป่าได้รับยอมรับจากชุมชนและมีความพึงพอใจมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานการดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่สวนป่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.2 การสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ : ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เรื่องและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เกิดการปลูกฝังค่านิยมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเกิดเครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่พร้อมขยายผลและถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

- 3.3 การลงมือปฏิบัติร่วมกันในพื้นที่ : สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงาน ชุมชน และสถานศึกษา การร่วมแรงร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นชุมชน และสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ธรรมชาติ
- 3.4 ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ : ช่วยลดความรุนแรงของกระแสน้ำ ชะลอความเร็วของน้ำไหลป่าในฤดูฝน ป้องกันการกัดเซาะร่องน้ำและการพังทลายของตลิ่ง
- 3.5 ด้านการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ : ช่วยให้น้ำซึมลงสู่ใต้ดินได้มากขึ้น เพิ่มระดับน้ำใต้ดิน (Water Table) แผ่ขยายความชุ่มชื้นออกไปสองข้างลำห้วย ส่งเสริมให้ต้นไม้และพืชพรรณรอบๆ เจริญเติบโตได้ดี และช่วยเปลี่ยนป่าแห้งแล้งให้กลายเป็นป่าดิบชื้นได้เร็วขึ้น
- 3.6 ด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ: เกิดแนวกันไฟป่าธรรมชาติจากความชุ่มชื้นสูงและปริมาณน้ำที่สะสมตลอดแนวฝาย ช่วยลดโอกาสการเกิดไฟป่าและชะลอการลุกลามของไฟป่าได้เป็นอย่างดี

(4) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

งานสวนป่าด่านขุนทด ได้นำผลสำเร็จและแนวคิดจากการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ ไปปรับปรุงและพัฒนาแผนงานของหน่วยงานต่อยอดในอนาคต ดังนี้:

- 4.1 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและขยายเครือข่ายชุมชน : นำรูปแบบการให้ความรู้และการชี้แจงพันธกิจด้านป่าไม้ไปริเริ่มจัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนในพื้นที่รายใหม่ๆ เพื่อให้ความรู้ แนะนำการดูแลรักษาป่า และสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืน
- 4.2 ปรับปรุงการบริหารจัดการและฟื้นฟูระบบนิเวศเชิงรุก : นำผลจากการร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำไปวางแผนซ่อมแซมและพัฒนาแนวซับน้ำหรือเส้นทางในป่า เพื่อให้การดูแลความชุ่มชื้นและการเผ่าระวังไฟป่าในพื้นที่เสี่ยงทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- 4.3 ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและป่าไม้ : ประชาชนรอบสวนป่า สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์หรือดูแลพื้นที่ในลักษณะวนเกษตร หรือรับจ้างเป็นแรงงานลดปัญหาข้อพิพาท และสร้างความหวงแหนพื้นที่ป่าร่วมกันในระยะยาว

ภาพการดำเนินกิจกรรม ค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สร้างฝายชะลอน้ำ)
ในพื้นที่อนุรักษ์สวนป่าด่านขุนทด เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2569
ณ บริเวณเขตพื้นที่อนุรักษ์ ของสวนป่าด่านขุนทด ต.ห้วยยาง อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา

